

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 1187/2014,

2. oktoober 2014,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, milles käsitletakse koguriskipositsiooni kindlaksmääramist kliendi või omavahel seotud klientide rühma suhtes alusvaraga tehingute puhul

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta, ⁽¹⁾ eriti artikli 390 lõike 8 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et määrata kindlaks koguriskipositsioon teatava võlgniku suhtes, mis tuleneb krediidiasutuse või investeerimisühingu riskipositsioonidest alusvaraga tehingu suhtes, tuleb esmalt kõigi nende riskipositsioonide puhul eraldi kindlaks määrata riskipositsiooni väärtus. Koguriskipositsiooni väärtus tuleks seejärel kindlaks määrata nende riskipositsioonide kogusummana, kuid see ei tohiks olla suurem alusvarast endast tuleneva riskipositsiooni väärtusest.
- (2) Kui muude investorite nõuded kuuluvad krediidiasutuse või investeerimisühingu nõudega samasse nõudeõiguse järku, peaks alusvarast tuleneva krediidiasutuse riskipositsiooni väärtus kajastama kahju proportsionaalset jaotust samasse nõudeõiguse järku kuuluvate riskipositsioonide lõikes. See tuleneb asjaolust, et juhul, kui seoses alusvaraga on toimunud makseviivituse juhtum, jaotatakse kahju alati samasse nõudeõiguse järku kuuluvate nõuete vahel vastavalt iga nõude proportsionaalsele osale ning seega piirduv maksimaalne kahju, mida krediidiasutus või investeerimisühing kannab alusvarast saadava kogukahju puhul, summaga, mis vastab krediidiasutuse või investeerimisühingu nõude osale kõigi samasse nõudeõiguse järku kuuluvate nõuete hulgas.
- (3) Tuleks eristada tehinguid, mille puhul on kõigil investoritel sama nõudeõiguse järk (nt ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjad), ja muid tehinguid (nt väärtpaperistamised), mis võivad olla jaotatud seeriateks, kus nõuetel võib olla erinev nõudeõiguse järk. Esimesena nimetatud tehingute puhul sõltub alusvarast tulenev riskipositsioon üksnes investori nõude proportsionaalsest osast kõigi investorite nõuetes. Teisena nimetatud tehingute puhul jaotatakse kahju esmalt teatavatele väärtpaperistamise seeriatele vastavalt nende nõudeõiguse järgule ning seejärel, kui samal väärtpaperistamise seerial on rohkem kui üks investor, jaotatakse see investorite vahel proportsionaalselt. Kõiki väärtpaperistamise seeriaid tuleks käsitleda võrdsetena, kuna halvima stsenaariumi korral võivad madalama nõudeõiguse järguga väärtpaperistamise seeriad kaduda väga kiiresti. Eelkõige tuleks kajastada maksimaalne kahju, mida kõik väärtpaperistamise teatava seeria investorid kannavad alusvarast saadava kogukahju puhul, kuna kajastada ei tuleks madalama nõudeõiguse järguga väärtpaperistamise seeriast tulenevat riskimaandust. Krediidiasutuse või investeerimisühingu riskipositsioon tehingu alusvara suhtes ei tohiks ületada kõnealuse väärtpaperistamise seeria koguriskipositsiooni väärtust (kuna investori jaoks ei saa asjaomase väärtpaperistamise seeriaga kaasnev kahju, mis tuleneb alusvara makseviivitusest, olla kunagi suurem kui väärtpaperistamise seeria koguriskipositsiooni väärtus) ning alusvarast tuleneva riskipositsiooni väärtust (kuna krediidiasutus või investeerimisühing ei saa kunagi kaotada

⁽¹⁾ ELT L 176, 27.6.2013, lk 1.

rohkem kui alusvara väärtus). Maksimaalse kahju piirangut tuleks kajastada, kasutades kahest riskipositsiooni väärtusest madalaimat ning siis kohaldades protseduuri kahju proportsionaalseks jaotamiseks kõigi nõuete vahel, mis asjaomases väärtapaberistamise seerias kuuluvad samasse nõudeõiguse järku, juhul kui kõnealuse väärtapaberistamise seeria puhul on rohkem kui üks investor.

- (4) Kui krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid kindlaks tegema selliste tehingute alusvara kõik võlgnikud, millesse nad investeerivad, võib olla juhtusid, kus see tekitaks krediidasutustele ja investeerimisühingutele põhjendamatu kulud või kus muud asjaolud takistavad krediidasutusel või investeerimisühingul teatava võlgniku tegelikku kindlakstegemist. Kui riskipositsioon alusvara suhtes on piisavalt väike, nii et selle mõju teatava kliendi või omavahel seotud klientide rühma suhtes olevale koguriskipositsioonile on ebaoluline, peaks olema piisav, kui see tehingu suhtes olev riskipositsioon määratakse kui eraldi klient. Sel juhul peaks sama tehingu alusvarade suhtes olev koguriskipositsioon olema ikkagi piiratud kõnealuse tehingu riskide kontsentreerumise piirmääraga. Alusvara mõju koguriskipositsioonile tuleks pidada ebaoluliseks juhul, kui selleks, et jõuda piirmäärani 25 % krediidasutuse või investeerimisühingu aktsepteeritud kapitalist, on vaja vähemalt sadat tehingu alusvara suhtes olevat riskipositsiooni. Selleks on vaja, et riskipositsiooni väärtus ei ületaks 0,25 % krediidasutuse või investeerimisühingu aktsepteeritud kapitalist.
- (5) Vältimaks piiramatut koguriskipositsiooni, mis tuleneb teabe puudumisest, oleks vaja määrata riskipositsioonid, mille puhul riskipositsiooni väärtus on rohkem kui 0,25 % krediidasutuse või investeerimisühingu aktsepteeritud kapitalist ja mille puhul teave võlgniku kohta puudub, hüpoteetilisele kliendile („tundmatu klient“), kelle suhtes tuleks kohaldada riskide kontsentreerumise piirmäärana 25 %.
- (6) Kui krediidasutus või investeerimisühing ei suuda tehingu alusvarasid eristada nende summa alusel, on risk, et tehingu alusvarad on seotud sama võlgniku või omavahel seotud klientide rühmaga. Sellisel juhul tuleks ette näha, et krediidasutus või investeerimisühing peab kõnealuse riski maandamiseks hindama oma riskipositsioonide koguväärtuse olulisust tehingu suhtes enne seda, kui ta saab määrata selle tehingule „tundmatu kliendi“ asemel eraldi kliendina.
- (7) Tehingu struktuur ei tohiks kujutada endast täiendavat riskipositsiooni juhul, kui tehingu asjaolud tagavad, et kõnealusest tehingust tuleneva riskipositsiooniga saab kaasneda kahju ainult alusvarade makseviivituse juhu korral. Täiendavat riskipositsiooni tuleks arvesse võtta juhul, kui tehinguga kaasneb teatava isiku maksekohustus lisaks alusvarast tulenevatele rahavoogudele või vähemalt enne neid, kuna kõnealuse isiku makseviivitus võib põhjustada investoritele täiendavat kahju, kuigi alusvara puhul ei ole makseviivituse juhtu aset leidnud. Täiendavat riskipositsiooni tuleks arvesse võtta ka juhul, kui tehingu asjaolud võimaldavad suunata rahavood isikule, kellel puudub õigus neid saada, kuna investorid võivad saada täiendavat kahju, kuigi alusvara puhul ei ole makseviivituse juhtu aset leidnud. Täiendavat riskipositsiooni ei tuleks arvesse võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/65/EÜ⁽¹⁾ osutatud vabalt võõrandatavatesse väärtapaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjate (eurofondid) puhul, kuna rahavoogusid ei saa suunata isikule, kellel puudub tehingu kohaselt õigus neid rahavooge saada. Seda tuleks eeldada ka üksuste puhul, kelle suhtes kohaldatakse samaväärseid nõudeid liidu õigusaktide või kolmanda riigi õigusaktide kohaselt.
- (8) Kliendi või omavahel seotud klientide rühma suhtes olevate selliste riskipositsioonide olemasolu või väärtus, mis tulenevad tehingute suhtes olevatest riskipositsioonidest, ei sõltu sellest, kas tehingu suhtes olevad riskipositsioonid kuuluvad kauplemisportfelli või on kauplemisportfelli-välised. Seepärast peaks alusvaraga tehingute suhtes olevate riskipositsioonide kindlakstegemiseks kasutatavad tingimused ja meetodika olema sama, sõltumata sellest, kas kõnealused riskipositsioonid kuuluvad krediidasutuse või investeerimisühingu kauplemisportfelli või on kauplemisportfelli välised.
- (9) Käesolev määrus põhineb regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul, mille Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) esitas komisjonile.
- (10) Euroopa Pangandusjärelevalve on läbi viinud avatud avaliku konsultatsiooni käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud võimalikku asjaomast kulu ja kasu ning küsinud arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010⁽²⁾ artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/65/EÜ, 13. juuli 2009, vabalt võõrandatavatesse väärtapaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses täpsustatakse tingimused ja meetodika, mille kohaselt määratakse kindlaks krediidasutuse või investeerimisühingu koguriskipositsioon kliendi või omavahel seotud klientide rühma suhtes seoses alusvaraga tehingutest tulenevate riskipositsioonidega, ning tingimused, mille korral alusvaraga tehingute struktuur ei kujuta endast täiendavat riskipositsiooni.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „tehingud” – määruse (EL) nr 575/2013 artikli 112 punktides m ja o osutatud tehingud ning muud tehingud, mille puhul on riskipositsioon alusvara suhtes;
- b) „tundmatu klient” – hüpoteetiline üksikklient, kellele krediidasutus või investeerimisühing määrab kõik riskipositsioonid, mille puhul ta ei ole kindlaks teinud võlgnikku, tingimusel et käesoleva määruse artikli 6 lõike 2 punkte a ja b ning artikli 6 lõike 3 punkti a ei kohaldata.

Artikkel 3

Tehingutest tulenevate riskipositsioonide kindlaksmääramine

1. Krediidasutus või investeerimisühing määrab kindlaks teatavast tehingust tuleneva osa teatava kliendi või omavahel seotud klientide rühma suhtes olevas koguriskipositsioonis vastavalt artiklites 4, 5 ja 6 sätestatud meetodikale.

Krediidasutus või investeerimisühing määrab iga alusvara puhul eraldi kindlaks oma riskipositsiooni asjaomase alusvara suhtes vastavalt artiklile 5.

2. Krediidasutus või investeerimisühing hindab, kas teatav tehing kujutab endast täiendavat riskipositsiooni vastavalt artiklile 7.

Artikkel 4

Tehingutest, millel endal on alusvara, tulenevad aluspositsioonid

1. Kui krediidasutus või investeerimisühing hindab artiklite 5 ja 6 kohaldamisel sellise tehingu (tehing A) aluspositsioone, millel endal on aluspositsioon muu tehingu (tehing B) suhtes, käsitab ta riskipositsiooni tehingu B suhtes, nagu see oleks asendatud tehingu B aluspositsioonidega.

2. Lõiget 1 kohaldatakse niivõrd, kui võrd aluspositsioonid on riskipositsioonid alusvaraga tehingute suhtes.

Artikkel 5

Riskipositsiooni väärtuse arvutamine

1. Krediidasutuse või investeerimisühingu riskipositsioon tehingu alusvara suhtes on järgmistest madalaim:

- a) alusvarast tuleneva riskipositsiooni väärtus;
- b) krediidasutuse või investeerimisühingu sellise koguriskipositsiooni väärtus alusvara suhtes, mis tuleneb krediidasutuse või investeerimisühingu kõigist riskipositsioonidest tehingu suhtes.

2. Iga riskipositsiooni puhul, mis krediidasutusel või investeerimisühingul on tehingu suhtes, määratakse alusvara suhtes sellest tuleneva riskipositsiooni väärtus järgmiselt:

- a) kui selles tehingus kuuluvad kõigi investorite nõuded samasse nõudeõiguse järku, siis alusvara suhtes sellest tuleneva riskipositsiooni väärtus on krediidasutuse või investeerimisühingu tehingu suhtes oleva riskipositsiooni proportsionaalne määr korrutatuna alusvarast tuleneva riskipositsiooni väärtusega;
- b) muudel kui punktis a osutatud juhtudel on alusvara suhtes tuleneva riskipositsiooni väärtus krediidasutuse või investeerimisühingu tehingu suhtes oleva riskipositsiooni proportsionaalne määr korrutatuna järgmistest madalaimaga:
 - i) alusvarast tuleneva riskipositsiooni väärtus;
 - ii) sellise koguriskipositsiooni väärtus, mis krediidasutusel või investeerimisühingul on tehingu suhtes ja millele on liidetud kõik muud selle tehingu suhtes olevad riskipositsioonid, mis kuuluvad samasse nõudeõiguse järku krediidasutuse või investeerimisühingu riskipositsiooniga.

3. Proportsionaalne määr krediidasutuse või investeerimisühingu riskipositsiooni puhul tehingu suhtes on krediidasutuse või investeerimisühingu riskipositsiooni väärtus, mis on jagatud krediidasutuse või investeerimisühingu kõigi riskipositsioonide väärtuse ja kõigi muude tehingu suhtes olevate selliste riskipositsioonide summaga, mis kuuluvad samasse nõudeõiguse järku krediidasutuse või investeerimisühingu riskipositsiooniga.

Artikkel 6

Protseduur aluspositsioonide osa kindlaksmääramiseks koguriskipositsioonides

1. Iga krediidiriski positsiooni puhul, mille võlgnik on kindlaks tehtud, peab krediidasutus või investeerimisühing arvesse võtma tema asjaomase alusvara suhtes oleva riskipositsiooni väärtust, kui arvutab asjaomase võlgniku kui üksikkliendi või omavahel seotud klientide rühma (kuhu asjaomane võlgnik kuulub) suhtes olevat koguriskipositsiooni.

2. Kui krediidasutus või investeerimisühing ei ole kindlaks teinud aluseks oleva krediidiriski positsiooniga seotud võlgnikku või krediidasutus või investeerimisühing ei suuda tõestada, et aluspositsioon ei ole krediidiriski positsioon, peab krediidasutus või investeerimisühing määrama kõnealuse riskipositsiooni järgmiselt:

- a) kui riskipositsiooni väärtus ei ületa 0,25 % krediidasutuse või investeerimisühingu aktsepteeritud kapitalist, määrab ta selle tehingu suhtes oleva riskipositsiooni kui eraldi kliendi;
- b) kui riskipositsiooni väärtus on 0,25 % krediidasutuse või investeerimisühingu aktsepteeritud kapitalist või suurem ning krediidasutus või investeerimisühing saab tehingu volituse abil tagada, et tehingu aluspositsioonid ei ole seotud ühegi teise riskipositsiooniga tema portfellis, sealhulgas muude tehingute aluspositsioonidega, määrab ta selle tehingu suhtes oleva riskipositsiooni kui eraldi kliendi;
- c) muudel kui punktides a ja b osutatud juhtudel määrab ta selle riskipositsiooni tundmatule kliendile.

3. Kui krediidasutus või investeerimisühing ei suuda tehingu aluspositsioone eristada, määrab krediidasutus või investeerimisühing tehingu suhtes olevate tema riskipositsioonide koguriskipositsiooni väärtuse järgmiselt:

- a) kui koguriskipositsiooni väärtus ei ületa 0,25 % krediidasutuse või investeerimisühingu aktsepteeritud kapitalist, määrab ta tehingule suhtes oleva koguriskipositsiooni väärtuse kui eraldi kliendi;
- b) muudel kui punktis a osutatud juhtudel määrab ta selle koguriskipositsiooni väärtuse tundmatule kliendile.

4. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel peavad krediidasutused ja investeerimisühingud korrapäraselt ja vähemalt kord kuus jälgima sellised tehinguid, et tuvastada võimalikke muutusi aluspositsioonide struktuuris ja suhtelises osas.

Artikkel 7

Tehingu struktuurist tulenev täiendav riskipositsioon

1. Tehingu struktuur ei kujuta endast täiendavat riskipositsiooni juhul, kui tehing vastab mõlemale järgmisele tingimusele:

- a) tehingu õiguslik ja toimimisstruktuur on kujundatud nii, et välistada, et tehingu juht või kolmas isik saab tehingutest tulenevad rahavood ümber suunata isikutele, kellel muidu puudub tehingu tingimuste kohaselt õigus nende rahavoo-gude saamiseks;

- b) emitenti ega mis tahes muud isikut ei saa kohustada tegema tehingu alusel makset krediidasutusele või investeerimisühingule lisaks alusvarast tulenevatele rahavoogudele või nende rahavoogude ettemaksena.
2. Lõike 1 punktis a sätestatud tingimus loetakse täidetuks, kui tehing on üks järgmistest:
- a) direktiivi 2009/65/EÜ artikli 1 punktis 2 määratletud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtja (eurofond);
- b) kolmandas riigis asutatud ettevõtja, kes teostab eurofondidega sarnaseid tegevusi ja kelle suhtes kohaldatakse järelevalvet liidu õigusakti kohaselt või sellise kolmanda riigi õigusakti kohaselt, kes kohaldab järelevalve ja regulatiivseid nõudeid, mis on vähemalt samaväärsed liidus eurofondide suhtes kohaldatavate nõuetega.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. oktoober 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO
